

Zavaros vízbe sose ugorj bele!

(Népi bölcsesség)

Megalapozott fordulat vagy öncélú és szóvirágos fosztogatás?

Sarcpolitika: „határozottan” és újszerű köntösben

A kérdés, ha átlátható (transzparens), szakszerűbb és kevésbé elfogult világban élnénk, költői lenne. De nem abban élünk, az eredendő zavarosságot tovább fokozza a lényeg szándékos elfedése, a „habverés”, amitől még a felszín sem jól látszik. Az értékelést egyébként is deformálják azok a szélsőséges elfogultságok, amelyek a nagyon megosztott társadalmat általában jellemzik. És a reálgazdasági ismeretek „ehhez illeszkedő” sajnálatos leértékelődése, valamint az „olcsó” panelek kényelme. Pedig helyzetfeltárássra, a problémákkal való szembenézésre és új szemléletre van szükség, hogy kikerüljünk több évtizedes gondjaink szorításából. Minderről az utóbbi hónapokban nem egyszer írtam honlapomon, könyvem jelent meg, cikkek az országos sajtóban. Most tehát nem a részletekre, hanem néhány fontos összefüggésre összpontosítanék.

Orbán Viktor és Lázár János: Talpra állítjuk az országot!

Bogár László: már az állítólag érvényes tudás sem érdekes

Hogy ne feltételezések vagy hiedelem alapján válaszoljunk meg a fenti kérdést, ami sokak számára nem is kérdés, hanem állítás. *Bogár László* nyilatkozta (ld. honlap): *a kiút elkezdődött!* És azt is, hogy van ehhez *érvényes tudásuk*. De ma már ez sem magyarázat a lépésekre. *Bogár László* legutóbb a magánnyugdíjpénztárak államosításáról úgy nyilatkozott, hogy erről *esetleg* azok után beszélgethetnek, ha a pénztárak elszámolnak mérsékelt eredményességük okaival, illetve, ha garantálják, jobban fognak működni. De ezt is sokallhatta, így zárván le – „némi” köntörfalazás után – a kérdést: „*egyébként az az irányadó, hogy a Magyar Köztársaság állítólag legalábbis, sajnos még nem így van, de meg kell mutatnunk, hogy így lesz, a Magyar Köztársaság egy szuverén állam, ennek következtében egész átfogó társadalom-újratermelési rendszerét úgy szabályozza, ahogy az a végrehajtó hatalom, amelyik a legutóbbi választáson erre a felhatalmazást kapta, gondolja. Pont!*” – fejezte be. Így gondolja: működőképes és konzisztens gazdasági program, átfogó gazdasági stratégia és már vagy 20 éve törvényben előírt hatásvizsgálatok nélkül. Megnyugtató...

A gazdasági programot jókivánságok és jelmondatok helyettesítik

Talpra állítjuk a gazdaságot! (Persze talán az lenne a stílszerű: *talpra állítsuk a gazdaságot!* Ez jobban illene ide.) Ilyen és más jókivánságokkal, néha ígérekkel mossa bele az emberek agyába a propaganda, hogy minden az országért és a gazdaságért, a honvédelemért, a környezetvédelemért, a polgárokért történne. Értük minden problémát megoldanak. *Turi-Kovács Béla* a mezőgazdaság talpra állításáról beszél, *Bencsik János* belgazdasági államtitkár és *Matolcsy György* a gazdaságéről, *Orbán Viktor* miniszterelnök az országéről és hol ilyen, hol olyan ágazatáról, *Hende Csaba* honvédelmi miniszter a honvédeleméről. *Talpra állítjuk a mezőgazdaságot, a gazdaságot, az országot, a honvédelmet.* Az viszont többnyire hiányzik, milyen is lenne a talpra állított ország, gazdaság, honvédelem, mezőgazdaság? Talán nem gondolják teljesen komolyan az ígéretet, hiszen ehhez rengeteg minden, például program hiányzik és az intézkedések ezzel szembe mennek (ld. alább). A jelmondatként funkcionáló kivánság vagy ígéret egyébként zavaros tartalmú, holott egy jelmondatnak egyértelműnek kell lennie. De persze így nem szükséges megmondani, konkrétan mire is gondolnak és nem is lehet számon kérni.

Néha felvillantják a szédítő perspektívát. Van, ahova nem szeretnék eljutni

Néha, *de csak a távoli jövőre* vonatkozóan megvillantják, hova is fogunk eljutni. *Matolcsy György Huba* miniszter kb. húszéves időtávlatban az EU átlagos fejlettségének meghaladását sejteti, *Orbán Viktor* miniszterelnök *Demján Sándorra* rálicitálva a takarékbankok részarányát *Demján* ambiciózus javaslatának kétszeresében, 10 százalékban határozza meg. Sőt nemrég azt hallottuk, hogy Magyarországon lesz a legnagyobb Európában a foglalkoztatottsági ráta, meghaladja majdan a 75 százalékot. *Bencsik János*, az energiaügyek legfőbb (!) felelőse az alternatív energia részarányát akarja az EU-s átlag fölé emelni. Azt viszont *nem hallja meg* (ő sem), hogy milyen környezeti és egyéb ártalmak vannak a biodízelnek és a bioetanolnak és hogy a kiváló magyar föld nemcsak kiváló energianövények termesztésének remek, hanem kiváló mezőgazdasági termékeknek is. És főleg annak való. *Cséfalvay Zoltán* stratégia államtitkár, földrajztanár pedig – „enyhe” képzavarral – arról beszél, hogy néhány év múlva a magyar gazdaság szárnyalni fog.

Miközben nem tudják hogyan, elég komikus a talpra állítás szüntelen hangoztatása. Mégis a lapos jelmondat annyira megtetszik a hatalomnak, hogy költségvetésüket a

„talpraállítás költségvetésének” nevezték el. *Jövőre akár 3–3,5 százalékkal nőhet a gazdaság.* Ez örvendetes, hiszen hosszú évek óta ez lesz a legmagasabb növekedési ütem, de ha elérjük, *még mindig elmaradunk 2006 teljesítményétől.* Figyelembe kell azt is venni, hogy *az új EU-tagországokban 2005–2008 között Magyarországon volt a legalacsonyabb a növekedés (összesen és mindössze 9,4%).* Ez a szlovák adat egynegyede (36%), a lengyel vagy a cseh adat kevesebb, mint a fele.

Ha konkrét a jókívánság, vagy ha ígéret lenne, *néha még az adott napot sem éli meg.* Nem (mindig) fenyeget tehát az a hiba, amit Rákosi Mátyás felrött övéinek: elvtársak az a legnagyobb hiba, hogy elhiszik a saját propagandájukat!

Bogár László a kormány válságadóit „gazdasági szabadságharcként” tünteti fel, el van ragadtatva attól, hogy a külföldi monopóliumok (kényszerűen) kiveszik a részüket a gazdasági gondokból. De hát az OTP vagy a Mol stb. aligha tekinthető külföldi monopóliumnak, az OTP szolgáltatásairól szinte általános a lesújtó vélemény. A monopóliumok szabályozását kellene megoldani, a verseny korlátozását enyhíteni, de a válságadókkal ez nem történik meg. A monopóliumok visszaszorítása sem, mert minek tekinthető, hogy magyar nagyvállalkozók külföldi beruházásait kész a magyar kormány támogatni? Matolcsy György jelentette be Demján Sándor zágrábi létesítményének átadásán, hogy ilyen célra költeni akarnak.

Bencsik János belgazdasági államtitkár, teológus

Csökkentjük a rezsiköltségeket! Vagy mégsem tűrhetetlen, hogy ennyit fizetünk?

Csökkentjük a rezsiköltségeket! – jelentette ki a miniszterelnök, majd Bencsik János, ahogy azt is, hogy felülvizsgálják a tarifákat és nyilván az árképleteket. Mert tartalékok vannak az árakban, jogosulatlan extraprofitot érnek el a monopóliumok. A lépés logikus lett volna, de a kormány nyereszkeségi ellenérdekeltsége miatt szándéka több volt, mint kétséges. Nem is tudott ellenállni a kísértésnek: *nem a fogyasztók kapták vissza* azt, amit korábban jogosulatlanul kivetettek rájuk, hanem *az állam tenyerelt rá* arra, amire ebből igénye volt. A kormány ekkor arra vállalt *garanciát*, hogy *a válságadókat nem lehet áthárítani* a fogyasztókra. Ezt könnyen megtehetette, mivel a monopóliumoknál az árképzés az állam kompetenciája. A „*csökkentjük a rezsiköltségeket!*”-ből mára viszont az *emelni kell az energiaárakat* lett. Annak ellenére, hogy a gáz ára csökken a világpiacon és a forint árfolyama erősödött. Az áremelést azzal indokolják, hogy az előző kormány több tízmilliárd forinttal tartozik a szolgáltatóknak, mert elhalasztotta az áremelést (miközben nyilván nem jó az árképlet). És – „érvel” Bencsik János – figyelembe kell venni, hogy a szolgáltatókra az állam válságadót vetett ki, „nem terhelhetők” tovább. Legutóbb Bencsik János már azt nyilatkozta, hogy emelkedett (!) a gáz világpiaci ára. (Most akkor a jogosulatlan hasznot vonták-e el vagy sem?) A kormány tehát *nemcsak megengedi* az áthárítást, amit könnyen megakadályozhatna, *hanem maga építi be* az árakba. Bencsik János ismét bevetette a régi demagógiát: lehet kisebb lakásba költözni.

Az árképletek „talpra állítása” a gáznál sem történt meg

Hallani arról, hogy az *árképlethez*, legalábbis a gáznál, hozzányúltak, de – stílszerűen fogalmazva – „talpra állítása” nem történt meg. Az információk ebben a közérdekű kérdésben megengedhetetlenül hézagosak, holott a társadalmi kontroll kedvéért is teljes és részletes tájékoztatást kellene adni. Ezekből a hézagos adatokból is az látszik, hogy az indokolt *teljes felülvizsgálat és újjáalkotás helyett*, ami szakmai kérdés, *alkudoztak (mutyiztak?)*, és „kompromisszumot” kötöttek.

Ennek keretében felére csökkentették az energiaszolgáltatók *vagyonarányos jövedelmezőségét* (korábban elképesztően magas, 8 százalék volt), ami helyes lépés, de a jelek szerint *nem iktatták ki azokat az elemeket* a képletből, amelyeknek nem lehetne a költségek között a helyük. Stb. Nincs jele annak, hogy az itt is elvárt *hatékonyságnövelés* szerepet kapott-e az árak alakulásában. Gyaníthatóan nem. Az is kiszivárgott, hogy *két hónap után ki lehet kapcsolni a gázt*; ez az előforduló nagyszámú számlázási hibák és ügyintézési bakik miatt még kiszolgáltatottabbá teszi a fogyasztót: minden vitánál és jogtalan követelésnél nyomást lehet rá gyakorolni.

Azzal egyenesen dicsekedtek, hogy *újabb anomáliákat vittek be a rendszerbe*. Ahogy erre számítani lehetett, a kormány olyannyira érdekelt a minél nagyobb energiaárakban (részben a 25 százalékos áfán keresztül), hogy *árcsökkentési ellenérdekeltsége* és tegyük hozzá *hiányos felkészületlensége* nem hozott (hozhatott) áttörést. Pedig rendkívül jelentősek a magas árak negatív következményei és nem csak a lakossági fogyasztóknál, akiknek emiatt *eltorzult a fogyasztási szerkezete, sőt sokan fizetéképtelenné váltak*. A tél elején 30 milliárd forinttal tartoztak a szolgáltatóknak, kb. ötvenezer családnál kapcsolták ki a gázt. A további emelések újabb tízezreket vihetnek ebbe a helyzetbe. A *vállalati felhasználóknál* pedig egy jövőbeni konjunktúra kihasználását teheti illuzórikussá: a magas energiaárak versenyképességüket rontják. A gazdaság pangása miatt lassan emelkednek ma az energiaigények, mi lenne pl. a külkereskedelmi és a fizetési mérleggel, ha beindulna a növekedés? Az országnak ugyanis 1973, az első kőolajár-robbanás óta *sincs komplex*

energiapolitikája, ami összefüggő intézkedésekkel oldaná meg a kérdést. Az pedig, hogy minél több helyről kell beszerezni pl. a gázt, *nyilván nem energiapolitika*, hanem egy *közhely ismételtetése*. (Több lábon kell állni! Hurrá!)

Robin Hood-adó a lakossági fogyasztóknál! Félresikerült szociálpolitika a tarifáknál

Orbán Viktor első miniszterelnöksége idején felfigyelt arra a problémára, hogy tudatosan a földgáz fogyasztása irányába tolták egy időben a fogyasztókat. Most tehát nem lehet őket magukra hagyni, a társadalomnak át kell vállalnia a megnövekedett terhek egy részét. Ma viszont nem ezt valósítják meg, hanem a nagyobb fogyasztókkal fizettetik meg a kisebbek most elmaradó áremelését. Olyan *sávós tarifarendszert* vezetnek be, ami szerintem még soha nem volt: ha valaki magasabb sávba kerül, nem a többlet, hanem a teljes mennyiség után meg kell fizetnie a magasabb tarifát. Hogy legyen pénz a kisebb fogyasztók előzetes kompenzálására.

A nem kis részben az állami politika miatt megnövekedett gázárakat a kormány *az árképlet és az áfa felülvizsgálatával nagyrészt kordában tarthatná*. Ha nem ezt teszi, akkor viszont *támogatnia kell azokat, akik nem képesek* ezeket a tarifákat kifizetni. A „közös kalapból” és nem egyes fogyasztók további megsarcolásával. Félresikerült szociálpolitikai okoskodással: aki többet fogyaszt, annak nagyobb a lakása és gazdagabb. Meg is mondta *Bencsik János* teológus, államtitkár az ATV-ben, a megoldás annak, aki nem képes ez fizetni (értsd: még mások terheit is cipelni), nem más, mint a lakás eladása. Szerinte pl. a nyugdíjasok, akik nem tudják kifizetni, elcserélhetik lakásaikat kisebbre. A fogyasztók fele a limitnél kevesebbet fogyaszt, náluk nem lesz emelés. Nem teszi hozzá, kik is ők? Például a távfűtéses lakásokban élők, akiknek legfeljebb gáztűzhelyük van. Az, aki viszont gázzal fűt és nem a távfűtőműveken keresztül, könnyen eltüzel több mint 1200 m³-t.

Sarcolás és kompenzáció a gázárnál

Ma már tudjuk, hogy *a jövőben sem kíván foglalkozni két ígérete teljesítésével* a kormány. Egyikkel sem, sem azzal, hogy három évre vezeti be az adót, sem azzal, hogy csökkenti a rezsiköltségeket. Továbbra is ki akarja vetni a válságadókat, de – amennyiben valaki ebben még hisz – annak egy részét akarja majd beszedni. Felét vagy talán egyharmadát. Vagy az egészet – tehetjük hozzá.

Analóg példa a *bankadó*, ahol ugyancsak megígérték a méltányosabb költségeket és kiutat a bajbajutottaknak. Aztán lecsaptak arra a pénzre, ami a hiteleknek járna vissza. Állítólag évi *1400 milliárd forint* hasznuk van a bankoknak a devizahitelesekben, ami nagyrészt *olyan extraprofit, aminek a forrása az irreális feltételekben keresendő*. Ebből – a biztosítókkal együtt – 200 milliárd forint adót kell fizetniük.

A fogyasztói érdekvédelemmel nem is foglalkoznak

A fogyasztók megkárosításának nemcsak a rossz árképlet a forrása, hanem az is, hogy az erre létrehozott állami intézmények nem védik a fogyasztók érdekeit: a szolgáltatók *kockázatmentesen becsaphatják* a számlákban és a szolgáltatások minőségében a fogyasztókat, akik kiszolgáltatott helyzetükben *senkihez nem fordulhatnak*. A monopóliumok *az állam/kormány asszisztenciájával megtehetnek szinte mindent*, amit csak akarnak: *jogtalan költségeket vethetnek ki* és ha a fogyasztóval vitájuk támad, *kikapcsolhatják a szolgáltatást*. Az *ököljog* érvényesül, még a telefonon megbeszéltekhez sem tartják a cégek magukat. A monopóliumok szankció nélkül megtehetik azt is, hogy *nem teljesítik a privatizációs szerződésben vállalt fejlesztési és egyéb kötelezettségeiket*. A

kérdések *lebecsülését* jelenti, hogy a televíziós műsorszolgáltatás, az Internet, a vezetékes és a mobiltelefonja fogyasztói és műszaki kérdéseit összevonták a sajtóügyekkel és a népművelői végzettségű *Szalai Annamária* alá rendelték.

Szalai Annamária népművelő létére otthon van a műszaki kérdésekben is

Ez az intézmény is *nemzeti jelzőt* kapott, miközben honlapján a polgárokat arról tájékoztatják: *nem biztos, hogy hozzájuk kell fordulniuk*. Előbb írják meg, hogy mi a problémájuk, hogy kiderüljön, nekik kellene-e foglalkozniuk a bepanaszolt céggel. Közölnek egy kérdőívet, amin „csak” a panasz előadására nincs mód, mert a rubrikák ezt nem teszik lehetővé. Itt sincs (itt sem lehet) tehát nemzeti együttműködés.

A monopóliumok szabályozása *a bonyolult közgazdasági feladatok közé tartozik*, amit az is mutat, hogy neves közgazdászok sincsenek (mindig) tisztában ennek alapjaival. Az *egyik tudós (professzor)* egy rádióinterjúban be is vallotta, hogy nem igazán érzékeli, miért lenne jó, ha nem emelnék az energia árát. Ha nem nőnek az energiaárak, akkor nem érdemes beruháznia a lakosságnak az energiatakarékoságba – jelentette ki. Hogy a magas energiaárak elszívják a pénzt az ilyen beruházások elől is, az fel sem merült benne.

El lehet képzelni, hogy *ha komolyan el kellene látniuk feladataikat, ha tehát várnának tőlük valamit ezen a téren*, szörnyű kihívás lenne például *Bencsik János* számára (végzettsége: teológus) vagy *Szalai Annamária* (népművelő) számára a felmerülő kérdések érzékelése is, hát még az azokkal való megbirkózás. Még a közgazdász végzettségű *Matolcsy György Huba* sem érzékeli a problémákat, ő ugyanis *talán nem is hallott a*

monopóliumok versenykorlátozó szerepéről, de még a feleségével sem beszélt az ő mindennapi tapasztalatairól. Matolcsy György szerint gyilkos verseny van a távközlési cégek között. Ennek a mindennapi tapasztalatokon kívül az is ellentmond, hogy a magyarországi távközlési cégek stabilan Európa legnyereségesebb vállalatai.

A logikus utat nem lehet megtakarítani

Talán nem is akarja annyira a kormány az ország talpra állítását, ha ennyire nem vesz tudomást arról, hogy ehhez mi minden kellene. Először is nem ismeri a helyzetet. Még programja sincs, hát még kidolgozott és működőképes alternatívája. Fogalma sem lehet, hogyan jöhetne ki a gazdaság ebből a helyzetből.

Most is látszik, *mekkora tragédia az ország számára, hogy egy párt (formálisan akár két párt) nem versenyben, hanem a kormányoldal elkopására bázírozva, saját történelmi hibáit viszont át nem gondolva, a kormányzásra fel nem készülve kerülhet hatalomra. Sőt kétharmadot érhet el.*

A hiányosságokat természetesen tagadják, amivel a károk csak nőnek, hiszen fontos kérdések járatódnak le. Ha arra, amit előadnak, azt mondják, hogy az helyzetértékelés, ezzel degradálják a helyzet feltárását. Ha minden hónapban előhúznak egy brosúrát, amire azt mondják, ez a program, azzal a stratégia fontosságát járatják le. Ha az Új Széchenyi Tervet korszakalkotónak lehet nevezni, nem lehet szükség tervre.

A kulcspoztokra kerülő személyek kiválasztása részben oka ennek a helyzetnek, részben következménye. (Ld. Ki kicsoda a gazdaságirányításban? És kik a „stratégák”?) Ha ugyanis a zavarosban halászásra és a kézi vezérlésre akarnak berendezkedni, ehhez kevésbé önálló, bólogató állami vezetők kellhetnek. Jól jöhetnek a nem ideillő végzettségű személyek (teológusok, földrajztanárok, jogászok, csecsemő- és gyermekorvosok). De tőlük programot vagy bármi érdemét várni persze nem lehet. A fejlesztési államtitkártól, aki különben gyermekorvos a televízióban látottak alapján azt sem, hogy a frazeológiát megfelelően használja. Az egyik nagy minisztériumban a közelmúltig biztosan nem voltak főosztályvezetők, az állami alkalmazottak száma viszont tízezerrel nőtt.

A kormányzati posztokon tapasztalható kontraszelekciónak értelmet adhat – no, nem az ország szempontjából! – a kamarillapolitika: az informálisan a kormányhoz kötődő személyek szabad szárnyalása és meghatározónak tűnő szerepe a kormányzati döntésekben. Olyanokról is szó van, akik az állammal való kapcsolatok folytán váltak ennyire meghatározóvá. Bármiről is van szó, a legfőbb vezető mellett tűnnek fel.

Az intézkedések között nincs összehangolás, de az egyes intézkedéseknél is elmarad a hatásvizsgálat. Lehet, hogy ez is nyűg lenne, de az is, hogy nincs hozzá kapacitás. Ez nem egyszerűen mulasztás, hanem törvénysértés, mivel a jogalkotásról szóló törvény a hatásvizsgálatot minden törvényjavaslatnál előírja. Még a józan paraszti ész sem működik, minden javaslatnál triviális problémákra hívják fel a figyelmet, olyanokra, amelyek a kormány eszébe kellett volna, hogy jussanak. Legutóbb, amikor az étkezési utalványok adóztatásáról volt szó, kétségbeesett szakértők rohantak a televíziókba, felhívva a figyelmet: ez ellehetetleníti a vendéglátást.

A legrosszabb változat: ismerethiány és gátlástalanság. A kritika elhallgatása, elfojtása

Nincsen rosszabb változat, mint a tudatlanság és az erőszakosság („határozottság”). Zavaros vízbe sose ugorj be! – tartja a népi bölcsesség. Mert – nyilván ilyesmire gondolnak – lehet, hogy a víz sekély és/vagy kihegyezett karók vannak benne. Nálunk viszont a zavaros vizet

nem vizsgálják át, hanem – nem tévedés, bár abszurdum! – az átláthatatlanság érdekében habot vernek a tetejére.

A kétharmad ellenére *a kritika láthatóan nagyon zavarja a hatalmat*. Lehetőség szerint elhallgatja, de ha nem teheti, akkor megmagyarázza, a tényeket letagadja, periférikus okokat keres és a kritikus kedvét igyekszik elvenni a bírálattól.

Ötletszerű sarcpolitika: bokrosi elképzelések Bokros nélkül. Ismeret helyett túlbiztosítás

Nem vitatom, hogy egy más gazdaságpolitika megindításához *némi idő kell* és addig, amíg az eredmények beérnek *megfelelő források*. De hol van itt a más gazdaságpolitika? A forrásokat összeszedik, de *rendeltetésük éppen az*, hogy az érdemi és szükséges változásokat, amelyek az elit lehetőségeit mindenképpen érintik, ne kelljen végrehajtani. A források is vitathatóak, a perspektíva – a további vergődés – pedig elfogadhatatlan.

Bokros Lajos, a könyvelői válságkezelés *szimbolikus figurája* (ma már) nem tartozik a népszerű szakértők közé a Fideszben, *módszere viszont annál populárisabb*. *Nem kell törődni a hatásokkal és a kölcsönhatásokkal, nem számít, hogy a gazdaságban folyamatok vannak, amennyivel csökkentem az egyik oldalt, ugyanolyan változást hozok létre a másikban – képzelik*. Ha 25 százalékkal felemelem az áfát, ennyivel több lesz a bevétel. Persze közben mondják, hogy kevesebbet vásárolnak majd és igyekeznek elkerülni az áfa befizetését, de ez olyan megfoghatatlan és bizonytalan. Ezt látszólag nem veszem figyelembe, mert nem hiszek benne, de *túlbiztosítom*, nehogy azért baj legyen belőle. Feltehetőleg ezért terjesztett elő „apait-anyait” Bokros, aminek egy része teljesen értelmetlen volt és ki is szórta az Alkotmánybíróság.

Ez a szemlélet vezette tanácsában *Surányi Györgyöt*, aki *azt javasolta a Fidesznek*, hogy ha már nem akarja visszafogni a gazdasági növekedést, biztonságból tervezze alá az inflációt. Így kevésbé romlik a hiány, mint gondolni lehet. A könyvelői módszert a Fidesz részben alkalmasabbá tette a maga számára. Most például az esetek egy részében eleve összegeket hajt be, ami a bizonytalanságot csökkentette. De a túlbiztosítás maradt, mert ettől függ, *mennyi többletjövedelmet költhet el a költségvetésen felül*. Ez tapasztalható az infláció tervezésénél is, ahol *megint alátervez*. Azzal persze – Bokroshoz hasonlóan – nem terheli magát, hogy a folyamatok és a kölcsönhatások miatt az intézkedéseknek milyen hatásuk lesz másutt az állami bevételekre.

Mennyiben új a miniszterelnök gazdaságpolitikája?

A megfogalmazásokban kétségkívül új, hiszen azt a költségvetést, amiben preferenciái, bár kaotikusan, de megjelennek, hol a *talpraállítás költségvetésének*, hol a *remény költségvetésének* nevezi. Nem egyes csoportok tekintetében, ami még lehetséges is lehetne, hanem az ország szempontjából, ami már nem. Nincs mögötte összehangolt, konzisztens gazdasági program, legfeljebb egyedi ötletek, *ennyiben viszont nem teljesen új*.

Sarcpolitikáról van szó ezúttal is, tehát önmagához képest sem sokat újított. A korábbi kormányzás idején bemutatott *inflációs politika* is sarcpolitika volt, hiszen a tervezett meghaladó inflációval egyes jövedelemtulajdonosoktól csoportosított át összegeket, főleg a kormányhoz, amit aztán elképzelései szerint tulajdonképpen a költségvetésen kívül elköltött.

A mai is sarcpolitika, de *annyiban új, hogy nem megszorító gazdaságpolitikának nevezik*. Pedig a megszorítás a sarcpolitika egyik változata, lényegét tekintve szinte ugyanaz. Bevételekre természetesen szükség van, de ezek *elköltségéről alig esik szó*, pedig kellene. *Mert nem mindegy, hogy a rengeteg többletbevételt*, amit a kormány kitalál és behajt, mire

költi. A gazdasági fordulat megalapozására vagy a klientúra igényeinek kielégítésére, az adósság törlesztésére vagy feudális jellegű pénzszerűsítésre. Ha az igényei jelentik a határt a bevételekre, akkor valójában nincs is határ, hiszen bármennyit képes elkölteni.

A mai gazdaságpolitika *annyiban sem új*, hogy *egyes, akár elképesztő ötletek szinte mindegyikének van előzménye, tehát nem saját találmány*. Az Elmű Rt. túlszámlázásából a lakosságnak visszajáró összegekre például az előző kormány tette rá a mancsát és utalta át teljesen jogtalanul (törvénytörően) a Krízisalapba. Ma hasonló történik a gáz sávós tarifájával. A *válságadók* előzménye az egyes cégekre kivetett *Robin Hood- adó*, holott ha jogosulatlan volt az extraprofitjuk, az a felhasználóknak, fogyasztóknak járt volna vissza. A *bankadónak*, ha eltérő is a kivetett sarc mértéke, szintén van előzménye. De ha az alkotmánysértésre gondolunk, például a törvényhozás, a parlament 20 éve folyamatosan mulasztásos alkotmánysértésben telt el. Amikor az *ingatlanadót* be akarták vezetni, a volt miniszterelnök hasonlókat mondott, mint *Bencsik János*: aki nem tudja fizetni, költözzön kisebb lakásba. 1990-ben történt a rendszerváltás, aminek egyik sarkalatos pontja annak kimondása, hogy az *állami, későbbi közvagyon, majd nemzeti vagyon és a magántulajdon egyenjogú*. Sorozatosan tapasztalhattuk ennek megsértését. Nem ma kezdődött a helyzet feltárásának elhanyagolása, a *hatásvizsgálatok elszabotálása*.

Új szemlélet és megközelítés nélkül nem lesz kibontakozás. Az új szemlélet és megközelítés viszont még nem foglalt el pozíciót a politikában és a kormányban.

Budapest, 2010. november 28.

Dr. Szabadi Béla

Forrás: honlap

<http://www.szabadiBELA.hu/>